Prima instanță: Judecătoria *****, sediul Centru (Judecător Chironeț Ioana)
Dosarul:nr.2a-1867/23 (2-22109959-02-2a-19052023)

D E C I Z I E

19 septembrie 2023 mun. *****

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel *****

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Budăi Nelea
Judecătorii Panov Ana și Țurcan Ion
Grefier Lungu Eduard

examinând în ședință publică cererile de apel declarate ***** împotriva hotărârii Judecătoriei *****, sediul Centru din 25 aprilie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de *****către ***** privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

c o n s t a t ă:

La data 28 iulie 2022, *****s-au adresat cu o cerere de chemare în judecată către ***** privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantul *****a indicat că prin ordonanța Procuraturii Anticorupție din 01 martie 2016 a fost pornită urmărirea penală în cauza penală nr.2016970162 în temeiul unei bănuielii de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (3), lit. d) din Codul penal, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu, soldate cu urmări grave.

Relevă că prin ordonanța din 21 noiembrie 2016, organul de urmărire penală al *****, a dispus efectuarea percheziției la domiciliul lui *****.

La fel, la 21 noiembrie 2016, organul de urmărire penală al *****, a dispus efectuarea percheziției la biroul de serviciu al reclamantului.

Prin încheierea din 22 noiembrie 2016 și mandatul judecătoresc nr.11-5534/16, judecătorul Judecătoriei ***** a autorizat efectuarea percheziției la biroul de serviciu al reclamantului.

La data de 24 noiembrie 2016 organul de urmărire penală al ***** a efectuat percheziții la domiciliul și în automobilul reclamantului, ridicând telefonul mobil al acestuia.

De asemenea, la 24 noiembrie 2016 organul de urmărire penală al ***** a efectuat percheziție la biroul de serviciu al reclamantului, în cadrul căreia nu au fost depistate și ridicate careva obiecte sau documente.

La 24 noiembrie 2016, după efectuarea percheziţiilor la domiciliul, automobilul şi biroul de serviciu al reclamantului, organul de urmărire penală al *****, reprezentat de ofiţerul superior de urmărire penală ***** a dispus prin ordonanţă, recunoaşterea reclamantului în calitate de bănuit în săvârşirea infracţiunii prevăzute de art.328 alin. (3), lit. d) din Codul penal, pe faptul depăşirii atribuţiilor de serviciu, soldate cu urmări grave, şi anume: fiind membru al Grupului de lucru pentru achiziţii al DETS Râşcani, acţionând în comun cu ***** - şef al DETS Râşcani şi preşedintele grupului de lucru pentru achiziţii şi cu alţi membri ai grupului de lucru, precum şi cu persoane, care gestionează societăţi comerciale specializate în comerţul cu produse alimentare, s-au asociat ilegal în vederea comiterii de infracţiuni, având ca rezultat fraudarea rezultatelor licitaţiilor publice organizate de DETS Râşcani privind achiziţia de produse alimentare pentru instituţiile din subordine.

La data de 24 noiembrie 2016, ora 12:20, după recunoaşterea în calitate de bănuit, reclamantul a fost audiat. În cadrul audierii, ***** a declarat că, nu a fost membru al Grupului de lucru pentru achiziţii al DETS Râşcani în cadrul licitaţiilor, care organul de urmărire penală presupune că ar fi fraudate.

Mai mult decât atât, în cea perioadă reclamantul se afla în concediu anual de odihnă peste hotarele Republicii Moldova, circumstanţe care pot fi confirmate prin ordinul de concediu şi menţiunile în paşaportul lui *****.

În rezultatul audierii reclamantului în calitate de bănuit s-a constatat faptul că acesta nu a fost şi nu putea fi membru al grupului de lucru pentru achiziţii al DETS Râşcani în cadrul licitaţiilor, care se presupuneau a fi fraudate, or acesta se afla peste hotarele Republicii Moldova.

La data de 24 noiembrie 2016, ora 16:55 procurorul ***** a dispus prin ordonanţă, reţinerea reclamantului.

Ulterior, la 25 noiembrie 2016 prin ordonanţa procurorului *****, reclamantul a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată săvârşirea infracţiunii prevăzute de art.328 alin. (3), lit. d) din Codul penal, pe faptul depăşirii atribuţiilor de serviciu, soldate cu urmări grave, şi anume: fiind membru al Grupului de lucru pentru achiziţii al DETS Râşcani, acţionând în comun cu ***** - şef al DETS Râşcani şi preşedinte al Grupului de lucru pentru achiziţii şi cu alţi membri ai Grupului de lucru, precum şi cu persoane, care gestionează societăţi comerciale specializate în comerţul cu produse alimentare, s-au asociat ilegal în vederea comiterii de infracţiuni, având ca rezultat fraudarea rezultatelor licitaţiilor publice organizate de DETS Râşcani privind achiziţia de produse alimentare pentru instituţiile din subordine.

De asemenea, la 25 noiembrie 2016 procurorul ***** a înaintat Judecătoriei Buiucani, mun. ***** demers privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest pe un termen de 30 zile în privinţa lui *****.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 26 noiembrie 2016, judecătorul de instrucție ***** a admis demersul procurorului și a dispus aplicarea măsurii preventive sub formă de arest pe un termen de 30 zile în privința reclamantului, care a fost plasat în arest la ***** din mun. *****. Încheiere respectivă a fost contestată cu recurs, însă prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel *****, încheierea instanței de fond a fost menținută. La 28.11.2016 *****a Consiliului municipal ***** a emis Ordinul nr. 1807-p cu privire la suspendarea reclamantului din funcție, în legătură cu desfășurarea anchetei de serviciu.

La 16 decembrie 2016 procurorul ***** a înaintat Judecătoriei Buiucani, mun. ***** demers privind prelungirea cu 30 de zile a termenului măsurii preventive dispuse în privința lui *****, sub formă de arest.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 22 decembrie 2016, judecătorul de instrucție ***** a admis parțial demersul procurorului și a dispus prelungirea cu 25 zile a termenului măsurii preventive dispuse în privința reclamantului sub formă de arest. Încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 22 decembrie 2016 a fost contestată cu recurs, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 29 decembrie 2.2016, încheierea judecătorească a fost casată și dispusă înlocuirea măsurii preventive din arest preventiv în arest la domiciliu.

La 27 decembrie 2016 *****a emis ordinul nr.1989-p cu privire la modificarea ordinului nr.1807-p din 28 noiembrie 2016, prin care a exclus sintagma „în legătură cu desfășurarea anchetei de serviciu”.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 17 ianuarie 2017, instanța a admis demersul procurorului și a dispus prelungirea cu 30 de zile a termenului măsurii preventive dispuse în privința reclamantului, sub formă de arest la domiciliu. Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs, însă prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 30 ianuarie 2017, încheierea instanței de fond a fost menținută.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 15 februarie 2017, instanța a admis parțial demersul procurorului din 13 februarie 2017 și a dispus prelungirea cu 20 de zile a termenului măsurii preventive dispuse în privința reclamantului, sub formă de arest la domiciliu. Măsurile preventive dispuse față de reclamant au expirat la 10 martie 2017. Pentru confirmarea acestora, la 14 martie 2017 reclamantul a înaintat Judecătoriei Buiucani, mun. *****, cererea nr. 9295, prin care a solicitat informarea dacă au fost înregistrate careva demersuri de prelungire a termenului măsurii preventive.

La data de 21 martie 2017 Judecătoria Buiucani, mun. ***** a transmis răspunsul nr.b-512 SR, prin care a informat reclamantul că careva demersuri de prelungire a termenului măsurii preventive în privința sa, nu au fost înregistrate.

La data de 22 martie 2017 reclamantul s-a adresat către *****cu cererea nr. 01-18/757 cu privire la repunerea în funcție, despre care a fost informat procurorul *****.

La data de 29 martie 2017 procurorul ***** a înaintat *****demers privind suspendarea provizorie din funcție, prin care a solicitat suspendarea provizorie a reclamantului din funcție, până la emiterea unei hotărâri definitive.

La data de 30 martie 2017 *****a transmis reclamantului răspunsul nr.01-18/862 prin care i-a comunicat că, a fost emis ordinul nr.558-p din 29 martie 2017 cu privire la suspendarea provizorie a reclamantului din funcție, până la emiterea unei hotărâri definitive.

Ținând cont de faptul că prin hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 03.03.2016 privind excepția de neconstituționalitate a art. 53, lit. c) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, suspendarea provizorie din funcție până la emiterea unei hotărâri definitive, a fost declarată neconstituțională, la 27 aprilie 2017 reclamantul a contestat ordinul nr. 558-p din 29 martie 2017 cu cererea prealabilă nr.01-18/1142.

Prin răspunsul nr.01-18/1429 din 26 mai 2017, *****a respins cererea prealabilă înaintată de reclamant și i-a comunicat că, temeiul suspendării este demersul procurorului.

La data de 27 aprilie 2017 reclamantul a înaintat Judecătoriei Buiucani, mun. ***** cerere de chemare în judecată, prin care a contestat ordinul nr.558-p din 29 martie 2017, în ordinea art.200 din Codul de procedură penală. Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 29 mai 2017, judecătorul de instrucție ***** a refuzat examinarea cererii de chemare în judecată, calificând-o drept o plângere în ordinea art.313 din CPP și a respins-o ca nefondată.

La 13 iunie 2017 *****a înaintat prin intermediul Judecătoriei Buiucani, mun. *****, cererea de recurs împotriva încheierii din 29 mai 2017.

Prin decizia din 03 august 2017, Colegiul penal al Curții de Apel *****, la fel, a refuzat examinarea recursului și a cererii de chemare în judecată, prin prisma art.200 din Codul de procedură penală, calificând-o drept o plângere în ordinea art.313 din Codul de procedură penală și a respins dreptul reclamantului la recurs, declarând recursul inadmisibil.

În urma epuizărilor tuturor căilor de atac, reclamantul s-a adresat cu mai multe cereri către procurorii *****, ***** precum și ofițerului de urmărire penală ***** pentru a contribui la examinarea cu celeritate a cauzei penale nr.2016970162, însă aceștia ofereau doar răspunsuri verbale, propunând reclamantului să recunoască vina sau în caz contrar „cauza penală va dura 10 ani sau mai mult”.

Prin hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 01.10.2018 a fost declarat neconstituțional art.328 alin. (3), lit. d) din Codul penal.

La 19 iulie 2019 reclamantul a înaintat Judecătoriei Ciocana, mun. ***** cerere cu privire la accelerarea urmăririi penale, această cerere nefiind examinată.

La data de 29 iulie 2019 procurorul ***** a emis ordonanța de scoatere a reclamantului de sub urmărire penală, în legătură cu lipsa în acțiunile reclamantului a elementelor constitutive ale infracțiunii, care a fost adusă la cunoștință reclamantului la 05 septembrie 2019.

La data de 17 septembrie 2019 *****a emis ordinul nr.2458-p cu privire la repunerea reclamantului în funcție. Reclamantul consideră că, prin acțiunile organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată, acestea au încălcat principiile generale de drept, potrivit cărora nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, mai mult, în timpul procedurii penale au fost încălcate intenționat normele procedurale și materiale, precum și condițiile de arest ale persoanei, prin ce reclamantului i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral deosebit de mare, care urmează a fi reparat de către stat.

Menționează că dreptul reclamantului la repararea prejudiciului a apărut în temeiul ordonanței procurorului ***** din 29 iulie 2019 de scoatere a lui *****de sub urmărirea penală.

La data de 24 noiembrie 2016 procurorul ***** a dispus prin ordonanță reținerea reclamantului. Anume din această dată, reclamantul a fost ilegal privat de: dreptul de a munci, dreptul la salariu și la alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa principală de existență a reclamantului.

Subsecvent, *****a emis ordinele nr. 1807-p din 28 noiembrie 2016 și nr.1989-p din 27 decembrie 2016 cu privire la suspendarea reclamantului din funcție, pe perioada aplicării față de acesta a măsurilor preventive.

După expirarea măsurilor preventive, la 22 martie 2017 reclamantul s-a adresat către *****cu cerere privind repunerea în funcție, despre care a fost informat procurorul *****.

La data de 29 martie 2017 procurorul ***** a înaintat *****demers privind suspendarea provizorie din funcție, prin care a solicitat suspendarea provizorie a reclamantului din funcție, până la emiterea unei hotărâri definitive. Unicul temei legal, care permitea suspendarea funcționarului public până la emiterea unei hotărâri definitive era stabilit la art. 53, lit. c) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Consideră că procurorul ***** cunoștea sau cel puțin trebuia să cunoască că, demersul din 29 martie 2017 cu privire la suspendarea provizorie a reclamantului din funcție până la emiterea unei hotărâri definitive este vădit

ilegal, or nu avea nici un suport juridic și contravenea direct Hotărârii Curții Constituționale nr.6 din 03 martie 2016, însă intenționat a încălcat normele procedurale și materiale pentru a-l priva ilegal pe reclamant de dreptul de a munci, dreptul la salariu și la alte venituri provenite din muncă, ce constituia sursa principală de existență a acestuia.

La data de 30 martie 2017 *****a transmis răspunsul nr.01-18/862 la cererea reclamantului cu privire la repunerea în funcție și i-a comunicat ordinul nr.558-p din 29 martie 2017 cu privire la suspendarea provizorie a reclamantului din funcție, până la emiterea unei hotărâri definitive.

Prin răspunsul nr.01-18/1429 din 26 mai 2017 *****a respins cererea prealabilă înaintată de reclamant și i-a comunicat că temeiul suspendării este demersul procurorului ***** privind suspendarea provizorie din funcție.

Astfel, instituția nominalizată a confirmat că, unicul temei pentru suspendarea reclamantului din funcție a fost demersul procurorului. Faptul că, demersul procurorului ***** din 29.03.2017 și suspendarea propriu-zisă a reclamantului prin Ordinul nr. 558-p din 29.03.2017 a fost bazată pe o normă neconstituțională, a fost constatată prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 29.05.2017, indicându-se la fila 2 că, Ordinul nr. 558-p din 29.03.2017 a fost emis și în raport cu prevederile art. 53, lit. c) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, potrivit cărora raporturile de serviciu se suspendă de către autoritatea publică în cazul recunoașterii în calitate de bănuit sau emiterii în privința acestuia a ordonanței de punere sub învinuire, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

Astfel, pe lângă faptul că, prin ordonanța procurorului ***** din 29.07.2019 de scoatere a reclamantului de sub urmărirea penală, s-a constatat definitiv că, urmărirea penală, măsurile procesuale de constrângere și suspendarea reclamantului au fost realizate neîntemeiat și în lipsa unui suport probatoriu suficient, nemijlocit demersul procurorului ***** din 29.03.2017, care a stat la baza suspendării reclamantului pe o perioadă nedeterminată este neîntemeiat, abuziv și ilegal.

Conform art.7, lit. a) din Legea nr.1545 din 25.02.1998, în cazurile menționate la art. 3 alin. (1), lit. a), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite. Prin „alte venituri provenite din muncă” potrivit Codului muncii, se au în vedere indemnizațiile de concediu, suplimentele, premiile și ajutoarele materiale, care la fel urmează a fi compensate de către stat, or reclamantul a fost ilegal privat de acestea.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, cuantumul sumelor de compensare a prejudiciului, prevăzute la art. 7, lit. a) se calculează

pornindu-se de la câștigul mediu lunar al persoanei fizice la momentul cauzării prejudiciului, cu aplicarea coeficientului de inflație.

Consideră că urmează a fi încasat salariul, indemnizațiile de concediu, suplimentele, premiile și ajutoarele materiale, pentru întreaga perioadă a absenței forțate a reclamantului de la muncă, pentru perioada 24.11.2016 - 17.09.2019, cu aplicarea coeficientului de inflație.

Pentru reprezentarea în cadrul cauzei penale nr.2016970162, reclamantul a încheiat contractul de asistență juridică din 25.11.2016 cu avocatul Rodion Tocan, în temeiul căruia reclamantul urma să achite suma de 2 500 lei. Aceste cheltuieli au fost reale, necesare și rezonabile.

Susține că prin ordonanța procurorului ***** din 25 noiembrie 2016, reclamantul a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal.

Respectiv, reclamantului neîntemeiat i-a fost încriminată o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare până la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen până la 15 ani. Gravitatea infracțiunii de care a fost învinuit reclamantul timp de 3 ani și mărimea pedepsei, care putea fi aplicată, i-au cauzat reclamantului timp de 3 ani suferințe psihice profunde manifestate prin frustrări și tulburări emoționale, i-a fost cauzat un prejudiciu moral.

Astfel, timp de aproape 3 ani, reclamantului i-a fost cauzat încontinuu un prejudiciu moral, care s-a manifestat atât prin suferințe fizice, cât și psihice, precum frustrări, nesiguranță, incertitudine în ziua de mâine, etc, care urmează a fi compensate de către stat. Reclamantul activează la *****de 30 de ani, este funcționar public de gradul I, având funcție de conducere.

Prin activitatea sa profesionistă, asiduă și conștiincioasă, reclamantul era stimat, apreciat și prețuit de colegi și cunoscuți, care îl caracterizau ca o persoană dedicată profesiei sale, corectă și onestă. La momentul înaintării învinuirii, peste 100 de persoane din cadrul instituțiilor de stat au înaintat scrisori de garanție în susținerea reclamantului. Ținând cont de circumstanțele pricinii coroborate cu normele legale naționale și internaționale, incontestabil că, reclamantul a avut de suferit frustrări, atitudini și neliniști în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care nu pot fi compensate doar prin simpla constatare a unei violări. Or, reclamantul și-a dedicat întreaga carieră serviciului public, în urma căreia a obținut o încredere îndreptățită la respectarea și protecția drepturilor și libertăților sale fundamentale de către autoritățile publice. Prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, Statul nu numai că, l-a privat pe reclamant de libertate și de unica sursă de

existență, ci și a spulberat încrederea îndreptățită a reclamantului în autoritățile publice la care a activat toată viața.

Mai mult decât atât, prin acest tratament și atitudini a fost afectată demnitatea reclamantului și reputația sa profesională față de colegi și subalterni. Reputația ireproșabilă care include atât reputația profesională, cât și cea socială, este esențială pentru reclamant, având în vedere calitatea sa de funcționar public de gradul I.

Fiind reținut și plasat în arest preventiv sa aflat într-o celulă în subsol care nu avea acces la lumina de zi, nu dispunea de fereastră și nu era încălzită. Celula era umedă și rece, aceasta era plină de insecte parazitare și șobolani. Apa era de culoare galbenă, deoarece țevile erau ruginite. Toaleta lipsea și deținuții foloseau o găleată, care genera un miros oribil. Majoritatea deținuților fumau în celulă, ceea ce îi provoca suferințe reclamantului. *****a fost plasat în Celula nr. 123 la 26.11.2016, când temperatura era negativă. Celula respectivă era echipată doar cu pat metalic fără lenjerie, reclamantul nu dispunea de pernă, plapumă, etc (la temperaturi negative). Reclamantul a fost intenționat plasat în condiții inumane și degradante pentru a recunoaște infracțiunea, care nu a săvârșit-o. Totodată, pe perioada cât reclamantul a fost plasat în Celula nr. 123, acesta a fost lipsit intenționat de hrană.

Reclamantul a fost deținut în condiții, care i-au provocat suferințe de o intensitate ce depășesc nivelul inevitabil de suferință inerent al detenției.

În perioada detenției la Penitenciarul nr.13 (24.11.2016 - 29.12.2016), reclamantul a slăbit cu 30 de kg, din cauza lipsei de hrană și a torturii. Pe lângă prejudiciul moral caracterizat prin suferințele fizice descrise, pe perioada învinuirii sale, reclamantul a suferit și suferințe psihice caracterizate prin sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilicit al acțiunilor Organului de urmărire penală și instanțelor de judecată.

Astfel, pe lângă faptul că, din 24.11.2016 până la 29.12.2016 reclamantul a fost deținut în condiții inumane și degradante, cu încălcarea art. 3 CEDO, suferințele fizice și psihice se răsfrâng până în prezent asupra reclamantului și urmează a fi compensate în mod echitabil de către Stat. Raportând particularitățile concrete ale cazului dedus judecății la practica națională a instanțelor de judecată, o compensație a prejudiciului moral în mărime de 250 000 lei, ar constitui o satisfacție echitabilă și rezonabilă, cu menținerea echilibrului între compensație și venituri nejustificate, sumă care corespunde suferințelor fizice și psihice ale reclamantului, cauzate prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești

Prin hotărârea Judecătoriei *****, sediul Centru din 25 aprilie 2023, acțiunea a fost admisă parțial.

La data de ***27 aprilie 2023, ***** a declarat apel*** împotriva hotărârii

primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Menționează că instanța de fond neîntemeiat a admis chiar și parțial acțiunea, în condițiile în care nu a existat fapta ilicită, or nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrag răspunderea statului.

Mai mult, la caz nu există nici un act procedural definitiv și irevocabil a judecătorului de instrucție sau a organului ierarhic superior prin care s-a stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală, astfel că toate acțiunile organului de urmărire penală și procuraturii sunt în strictă conformitate cu prevederile legale.

Relevă că în conformitate cu art.50 Cod Penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii a faptelor infracționale și ale persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege, la caz reclamantul nu a fost atras ilegal la răspundere penală și nici nu i s-a acordat statut de condamnat.

Consideră că normele legale citate mai sus (art.6 și art.3 din Legea nr.1545) sânt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

Afirmă că pornirea urmăririi penale constituie o modalitate legală de desfășurare a urmăririi penale. Însăși pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuit/învinuit/inculpat, aplicarea măsurilor procesuale de constrângere, sunt doar niște măsuri procesuale care nu încalcă drepturile persoanei.

Respectiv, consideră că prezenta acțiune civilă este neîntemeiată, or, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului.

În ce privește suma solicitată în mărime de câte 80 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, susține că este una neîntemeiată, în condițiile în care prezenta acțiune nu întrunește condițiile necesare de aplicabilitate a Legii nr.1545, prin urmare consideră că nu există nici temei legal de a solicita încasarea acestui prejudiciu.

Referitor la durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecară menționează că aceasta s-a desfășurat într-un mod ca să fie asigurată posibilitatea efectuării tuturor măsurilor procesuale necesare întru aflarea adevărului și atragerii persoanei vinovate la răspundere și pentru parcurgerea tuturor treptelor a instanțelor naționale.

Subliniază că suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral este neîntemeiată, exagerată și nejustificată, în condițiile în care, nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, pertinente și concludente care să confirme faptul vătămării drepturilor personale nepatrimoniale privind integritatea morală, prezumție valabilă până la proba contrarie.

Afirmă că mărimea prejudiciului moral urmează să fie proporțională cu

sumele acordate de instanțele judecătorești naționale pe acțiuni de acest gen și Curtea Europeană în cauze similare, adică în cauze care vizează violări similare ale Convenției și care sunt îndreptate împotriva Republicii Moldova sau a țărilor cu un nivel de dezvoltare economică comparabil cu cel al Republicii Moldova.

Ținând cont de natura dreptului lezat, de durata desfășurării urmăririi penale, de durata aflării în detenție, de durata judecării cauzei penale, de statutul și vârsta reclamantului, consideră că suma solicitată cu titlu de despăgubire morală, este exagerată și neechitabilă suferințelor pretinse că ar fi fost suportate.

În ce privește solicitarea încasării sumei cu titlu de prejudiciu material în sumă rata inflației la fel, este neîntemeiată, în condițiile în care prezenta acțiune nu întrunește condițiile de aplicabilitate a Legii nr.1545, prin urmare, nu există nici temei legal de a solicita încasarea acestui prejudiciu.

La data de ***15 mai 2023, ***** a declarat apel*** împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de apel a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră neîntemeiată, pasibilă de a fi casată.

Subliniază că potrivit art.2007, 2036 din Codul civil, statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești.

Totodată, elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, actualmente, o asemenea lege specială este Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Potrivit prevederilor art.19 alin. (3) din Codul de procedură penală, organul de urmărire penală are obligația, de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, cât și cele care îl dezvinovățesc.

În situația respectivă, pretențiile reclamantului sunt neîntemeiate, or organul de urmărire penală, procuratura și instanțele de judecată au exercitat atribuțiile de serviciu în corespundere cu legislația în vigoare.

Mai mult decât atât, argumentul reclamantului că, în baza ordonanței din 29.07.2019 a apărut dreptul la repararea prejudiciului este nejustificat, în contextul înaintării unei noi învinuiri, în ordinea prevederilor art.283 din Codul de procedură penală, de același procuror în aceiași zi în cadrul aceleiași cauze penale, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) din Codul penal.

De asemenea, cu privire la argumentele reclamantului ce țin de o pretinsă

suspendare ilegală din funcție în baza demersului procurorului din 29.03.2017, care în viziunea reclamantului contravenea Hotărârii Curții Constituționale nr. 6 din 03.03.2016 este de menționat că, ultima modificare a art. 200 din Codul de procedură penală a avut loc prin Legea nr. 122 din 02.06.2016, în vigoare din 05.08.2016 și, respectiv, la data întocmirii demersului potrivit alin. (1) al articolului vizat, suspendarea provizorie din funcție consta în interzicerea provizorie motivată învinuitului, inculpatului de a exercita atribuțiile de serviciu sau de a realiza activități cu care acesta se ocupă sau le efectuează în interesul serviciului public. Astfel, și în aceasta parte alegațiile reclamantului sunt neîntemeiate.

Un alt argument al reclamantului că, unicul temei pentru suspendarea din funcție a fost anume demersul procurorului din 29.03.2017 și că, a fost bazat pe o normă neconstituțională, fapt constatat și prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 29.05.2017, judecătorul de instrucție indicând la filă 2, că, Ordinul nr. 558-p din 29.03.2017 a fost emis și în raport cu prevederile art. 53, lit. c) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, potrivit cărora raporturile de serviciu se suspendă de către autoritatea publică în cazul recunoașterii în calitate de bănuit sau emiterii în privința acestuia a ordonanței de punere sub învinuire, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

Aici este de menționat ca și în cazul privind tăinuirea de la instanță a faptului că, reclamantul în continuare are statut de învinuit, referindu-se doar la un aliniat din conținutul întreg al încheierii din 29 mai 2017, la fel încearcă să ducă în eroare instanța civilă, pentru a avea câștig de cauză, deoarece în lipsa unui text întreg, se creează impresia că, are dreptate în ceea ce comunică.

Totodată, din conținutul încheierii vizate rezultă că, la caz, petiționarul a deținut calitatea de bănuit, apoi fiind recunoscut și în calitate de învinuit, circumstanțe care își mențin actualitatea și până în prezent, fiind astfel o situație obligatorie pentru autoritatea publică de a dispune suspendarea raporturilor de serviciu, chiar și în lipsa unui demers din partea procurorului.

Pe de altă parte, necesită de elucidat că, demersul procurorului privind suspendarea provizorie din funcție are un caracter de recomandare și nici într-un caz nu produce efecte juridice pentru persoană și, în același fel, nu poate fi considerat că, acest înscris afectează cumva drepturile și libertățile constituționale ale persoanei, întrucât actul final prin care se presupune că s-ar fi încălcat într-un fel sau altul drepturile și libertățile omului este anume decizia privind suspendarea provizorie din funcție, pe care o decide și emite nu procurorul, ci administrația instituției în care activează bănuitul, învinuitul, în condițiile legii, însă la demersul procurorului care conduce, sau după caz, efectuează nemijlocit urmărirea penală, iar hotărârea administrației instituției de

suspendare din funcție poate fi atacată la judecătorul de instrucție în condițiile dispoziției art. 200 alin. (3) coroborate cu prevederile art. 313 din Codul de procedură penală.

Astfel, instanța de judecată a constatat deja că, hotărârea administrației instituției de suspendare din funcție este una legală, motivată sub toate aspectele și bazată întemeiat inclusiv pe Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Este relevant de menționat instanței că, suspendarea reclamantului din funcție la demersul procurorului a avut loc doar după înaintarea învinuirii, dar nu la etapa statutului de bănuit și, astfel, careva încălcări de lege, din partea procurorului nu au avut loc.

Mai mult decât atât, instituția care a decis admiterea demersului, avea dreptul de a refuza acceptarea acestuia în cazul în care considera ca fiind unul neîntemeiat sau ilegal.

Totodată, pretențiile reclamantului privind încălcarea dreptului la un recurs efectiv de către Colegiul penal al Curții de Apel *****, care a respins recursul acestuia ca fiind inadmisibil, la fel sunt neîntemeiate, deoarece s-a acționat în corespundere cu prevederile art. 200 alin. (3) din Codul de procedură penală, potrivit cărora hotărârea administrației instituției de suspendare din funcție poate fi atacată doar la judecătorul de instrucție, nefiind prevăzută contestarea cu recurs și la instanța ierarhic superioară.

De asemenea, nu sunt întemeiate nici alegațiile reclamantului referitoare la perioada îndelungată a derulării urmăririi penale, deoarece toate acțiunile organului de urmărire penală au reieșit din complexitatea cauzei, gravitatea faptei, unui număr mare de persoane bănuite/învinuite, cauzelor penale începute, măsurilor speciale de investigație, etc.

Susține că legiuitorul în temeiul art. 6 din Legii nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (în continuare Legea nr. 1545) a prevăzut expres care sunt cazurile în care survine dreptul persoanei fizice/juridice la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, astfel că pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr.1545, necesită de a fi întrunite circumstanțele prevăzute de art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului și cele prevăzute de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Or, normele legale enunțate sânt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

Relevă că în conformitate cu art.50 Cod Penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii a faptelor infracționale și ale persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege, la caz reclamantul nu a fost atras ilegal la

răspundere penală și nici nu i s-a acordat statut de condamnat.

Susține că pentru angajarea răspunderii statului este necesară existența faptei ilicite, or nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrag răspunderea statului.

La data de 17 mai 2023 ******** a declarat apel*** împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de apel a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră neîntemeiată, pasibilă de a fi casată.

Relevă că instanța de fond nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar concluziile instanței expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, hotărârea în partea contestată este neîntemeiată, fapt ce servește temei de casare a acesteia.

Menționează că la examinarea cauzei instanța de fond a dat o apreciere incorectă probelor prezentate.

Cu referire la încasarea salariului de funcție în mărime de 220 906,99 lei calcularea acestuia a fost efectuată cu încălcarea legislației în vigoare (art.8 din Legea nr.1545/25.02.98 și prevederile art.5 din Hotărârea Guvernului nr.426/26.04.2004)deși despăgubirea trebuie să fie acordată în raport cu prejudiciul efectiv suferit de cel păgubit.

Susține că instanța de fond a luat în considerare un calcul anexat prin scrisoarea Direcției educație tineret și Sport s. Râșcani nr.01-15/540 din 22 august 2022 care din start este unul greșit, deoarece nu s-au respectat prevederile art.8 din Legea nr.1545/25.02.98 și prevederile art.5 din Hotărârea Guvernului nr.426/26.04.2004.

Cu referire la încasarea sporului de performanță colectivă și ajutorului material la fel concluzia instanței de fond este neîntemeiată și lipsită de probe.

Menționează că potrivit art.16 alin.(1) din legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270/2018, art.165 [1] din Codul muncii nr.154/2003 angajatul poate beneficia de spor de performanță și ajutor material ca urmare a unei analiza e activității fiecărui angajat pe perioada de activitate efectivă, astfel că acordarea ajutorului material și sporului de performanță este un drept al angajatorului și nicidecum o obligație.

Mai mult, instanța nu a aluat în calcul că reclamantul a solicitat achitarea ajutorului material neîncasat pentru anul 2016 în sumă de 6045 lei, iar potrivit ordinului nr. 323-c din 16 mai 2016 pentru anul 2016 domnului *****i-a fost acordat ajutor material în mărimea unui salariu lunar în conformitate cu prevederile Codului muncii. Nu este exclus și faptul că reclamantul a încasat ajutorul material și pe perioada anului 2019, în condițiile în care a fost reîncadrat în serviciu.

Totodată, instanța de fond nu a luat în calcul că reclamantul a pretins încasarea sporului pentru semestrul I al anului 2019, iar sporul a fost calculat pentru întreg anul 2019.

Referitor la aplicarea coeficientului de inflație la calcularea salariului ratat și altor venituri provenite din muncă, atrage atenția instanței de apel că acesta urma să se aplice cu respectarea prevederilor art.8 alin.(3) din Legea nr.824/1991 privind indexarea veniturilor bănești ale populației, potrivit cărora veniturile ce depășesc mărimea triplă a salariului minim lunar nu se indexează.

Dat fiind că salariul pe anul 2019 depășește mărimea triplă a salariului minim lunar, nu poate fi aplicat coeficientul de inflație.

Mai mult, în condițiile în care încasarea ajutorului material și sporului de performanță este neîntemeiată, nici coeficientul de inflație nu poate fi calculat.

Un alt aspect al netemeiniciei hotărârii emise în partea încasării inflației în mărime totală 140 189 lei este și faptul că reclamantul a calculat mărimea inflației din salariul brut, deși acesta urma a fi calculat din salariu după reținerea contribuțiilor sociale.

Neîntemeiat a fost admis chiar și parțial prejudiciul moral în condițiile în care prevederile Legii 1545 la caz nu sunt aplicabile.

Nefiind de acord parțial cu hotărârea instanței de fond, *la data de 24 mai 2023* *****a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de apel a reiterat motivele invocate în cererea de chemare în judecată, suplimentar a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond în partea respingerii parțiale a pretenției privind repararea prejudiciului moral, cheltuielilor de judecată, considerând că a fost redus la o mărime derizorie, dat fiind emisă în această parte cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material, pasibilă de a fi casată în partea contestată.

Apelantul *****, în ședința instanței de apel a solicitat admiterea apelului declarat în sensul formulat, cu respingerea cererilor de apel depuse de *****, *****, *****.

Intimatul/apelant, *****, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat din motive necunoscute, deși a fost citat legal despre locul, data și ora examinării cauzei, din care considerente, în temeiul art.379 alin.(2) CPC, Colegiul a dispus examinarea cauzei în absența acestuia.

Intimatul/apelant, *****, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat din motive necunoscute, deși a fost citat legal despre locul, data și ora examinării cauzei, din care considerente, în temeiul art.379 alin.(2) CPC, Colegiul a dispus examinarea cauzei în absența acestuia.

Reprezentantul intimatei/apelantei ***** în ședința instanței de apel a solicitat admiterea cererilor de apel depuse de ***** *****, *****, respingerea

cereri de apel depuse de *****.

Studiind cererea de apel în cumul cu materialele cauzei, Colegiul Civil consideră apelul declarat de *****ca fiind neîntemeiat și care urmează de a fi respins, iar apelurile declarate de *****, *****, ***** întemeiate care urmează a fi admise cu casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. c) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit dispoziţiilor art.130 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Conform art.53 alin.(2) al Constituției Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

În conformitate cu prevederile art.1 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Conform prevederilor art.2007 din Codul civil prejudiciul cauzat persoanei fizice prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității se repară de către stat integral indiferent de vinovăția persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

Potrivit dispozițiilor art.2 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale

procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 prin acțiuni ilicite se subînțeleg acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau administrative (infracțiuni).

Articolul 3 pct. a) și e) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, este reparabil prejudiciul moral și material, cauzat persoanei fizice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală și efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației.

În temeiul art.6 al aceleiași Legi, ***dreptul la repararea prejudiciului***, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, ***apare în cazul***

a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;

b) ***scoaterii persoanei de sub urmărire penală*** sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;

d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Conform art.7, lit. a) din Legea nr.1545 din 25.02.1998, în cazurile menționate la art. 3 alin. (1), lit. a), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie salariul și alte venituri provenite din muncă, ce constituie sursa ei principală de existență, de care a fost privată în urma acțiunilor ilicite. Prin „alte venituri provenite din muncă” potrivit Codului muncii, se au în vedere indemnizațiile de concediu, suplimentele, premiile și ajutoarele materiale, care la fel urmează a fi compensate de către stat, or reclamantul a fost ilegal privat de acestea.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, cuantumul sumelor de compensare a prejudiciului, prevăzute la art. 7, lit. a) ***se calculează***

pornindu-se de la câștigul mediu lunar al persoanei fizice ***la momentul cauzării prejudiciului***, cu aplicarea coeficientului de inflație.

În corespundere cu art.2036 alin.(1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Conform art.2037 alin.(1)-(3) din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În temeiul art.9 alin.(1) și (2) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Din probatoriul administrat în prezenta speță, Colegiul a stabilit că la data de ***01 martie 2016*** a fost intentată ***cauza penală nr.2016970162*** în temeiul unei bănuieli rezonabile de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (3), lit. d) CP, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu, soldate cu urmări grave.

Urmărirea penală pe ***cauza penală nr.2016970168*** a fost pornită la ***03 martie 2016*** pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu de către angajații direcțiilor de educație tineret și sport al s. Centru, Ciocana, Botanica și Buiucani ale mun. *****.

Potrivit ordonanței procurorului în ***** ***** privind conexarea cauzelor penale ***din 03 martie 2016 a fost dispusă conexarea cauzelor penale nr.2016970168 și nr.2016970162*** cu atribuirea cauzei penale a nr.2016970162.

Prin ordonanța procurorului în ***** ***** a fost dispusă ***conexarea cauzelor penale*** nr. 2016970162, 2016970672, 20169701687, 2016970688, 2016970689, 2016970690, 2016970691, 2016970692, 2016970693, 2016970694, 2016970695, 2016970696, 2016970697, 2016970698, 2016970699, 2016970700, 2016970701, 2016970702, 2016970703, 2016970704, 2016970705, 2016970706, 2016970707, 2016970708, 2016970709, 2016970710, 2016970711, 2016970712, 2016970713, 2016970714, 2016970715 într-o singură procedură, atribuind numărul comun nr.2016970162.

Prin ordonanța ofițerului superior de urmărire penală din cadrul ***** ***** din 24 noiembrie 2016, *****a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal (f.d.45-46, vol. I).

La data de 24 noiembrie 2016, în baza ordonanței procurorului în ***** *****, *****a fost reținut (f.d.47-50, vol. I).

Ulterior, prin ordonanța procurorului de la *****, ***** din ***25 noiembrie 2016, s-a dispus punerea sub învinuire a lui ********, incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3), lit.d) CP, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu, soldate cu urmări grave (f.d.51-53, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 26 noiembrie 2016, a fost admis demersul procurorului în ***** ***** și în privința lui *****a fost aplicată măsura preventivă – arestul preventiv pe un termen de 30 zile, în acest sens fiind eliberat mandat de arestare (f.d.60-68, vol. I).

Totodată, prin Ordinul *****a Consiliului municipal ***** nr.1807-p din 28 noiembrie 2016, s-au suspendat provizoriu raporturile de serviciu ale șefului-adjunct al Direcției Educație, Tineret și Sport a sectorului Râșcani *****, începând cu data de 28 noiembrie 2016 (f.d.69, vol. I).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 06 decembrie 2016, s-a respins recursul avocatului Tocan Rodion în numele învinuitului *****și a fost menținută încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 26 noiembrie 2016 (f.d.70-78, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 22 decembrie 2016, a fost admis parțial demersul procurorului și în privința lui *****a fost prelungit termenul ținerii în stare de arest preventiv pe un termen de 25 zile, în acest sens fiind eliberat mandat de arestare (f.d.79-86, vol. I).

Ulterior, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 29 decembrie 2016, în privința lui *****măsura preventivă – arestul preventiv a fost înlocuit cu arestul la domiciliu pe un termen de 25 zile, cu începerea calculării termenului din data de 29.12.2016 (f.d.88, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 17 ianuarie 2017, a fost admis integral demersul procurorului în ***** ***** și în privința lui *****a fost prelungit termenul arestului la domiciliu de 30 zile, totodată fiind eliberat mandat de prelungire a arestului la domiciliu (f.d.88-96, vol. I).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 30 ianuarie 2017, s-a respins recursul avocatului Tocan Rodion în numele învinuitului *****și a fost menținută încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 17 ianuarie 2017 (f.d.97-103, vol. I).

Suplimentar la aceasta, prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. *****, din 15 februarie 2017, a fost admis demersul procurorului în ***** ***** și în

privința lui *****a fost prelungit termenul arestului la domiciliu de 20 zile, totodată fiind mandat de prelungire a arestului la domiciliu (f.d.104-109, vol. I).

Ulterior, măsura preventivă în privința lui *****nu a fost prelungită, fapt confirmat prin răspunsul Judecătoriei ***** din 01.03.2017 eliberat la solicitarea lui *****(f.d.111, vol. I).

Totodată, *****având calitatea de învinuit în cauza penală nr.2016970162, s-a aflat în arest de la 24 noiembrie 2016 până la 29 decembrie 2016, iar în arest la domiciliu de la 29 decembrie 2016 până la 10 martie 2017, când nu a mai fost înaintat demers de prelungire a măsurii preventive.

În temeiul demersului procurorului ***** (f.d.112-116, vol. I), prin Ordinul *****nr. 558-p din 29.03.2017, s-a suspendat provizoriu din funcție șeful-adjunct al Direcției Educație, Tineret și Sport a sectorului Râșcani *****, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal, începând cu 29 martie 2017 până la emiterea unei hotărâri definitive pe cazul dat (f.d.118, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 29 mai 2017, au fost respinse ca nefondate cerințele lui *****privind anularea Ordinului *****nr.558-p din 29 martie 2017 cu privire la suspendarea provizorie a persoanei nominalizate din funcția de șef-adjunct al Direcției Educație, Tineret și Sport a sectorului Râșcani (f.d.119-121, vol.I).

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 30 mai 2017, au fost corectate erorile materiale din încheierea nr.10-301/17 emisă de Judecătoria *****, sediul Buiucani din 30 mai 2017, fiind indicate corect data încheierii 30.05.2017, iar petiționarul cu numele și prenumele *****(f.d.122, vol. I).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 03 august 2017, s-a respins ca inadmisibil recursul declarat de către *****și a fost menținută fără modificări încheierea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 29 mai 2017 (f.d.123-125, vol.I).

La data de 29 iulie 2019 procurorul delegat în ***** ***** a emis ordonanța, prin care ***a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului *****, în partea acuzării de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal***, în cadrul licitației desfășurate la 27 iunie 2016 din motivul lipsei faptului infracțiunii (f.d.126-130, vol. I).

Totodată, prin ordonanța procurorului în *****, ***** din ***29 iulie 2019, s-a dispus punerea sub învinuire a lui ********, incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu cu cauzarea de daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

La data 28 iulie 2022, *****s-au adresat cu o cerere de chemare în judecată către ***** privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, reținând scoaterea lui *****de sub urmărire penală în partea acuzării doar de comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (3), lit. d) din Codul penal instanța a ajuns la concluzia admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței, împotriva acesteia au declarat apel *****, *****, *****, *****.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este una neîntemeiată, bazată pe interpretarea eronată a legii.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererile de apel, instanța de apel constată că instanța de fond a dat o apreciere incorectă raportului juridic stabilit între părți, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre nu sunt în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate eronat.

Conform prevederilor art.3 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Totodată, art.6 din Legea menționată, prevede că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;

b) ***scoaterii persoanei de sub urmărire penală*** sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;

c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

La caz, actele cauzei denotă că la data de ***01 martie 2016*** a fost intentată ***cauza penală nr.2016970162*** în temeiul unei bănuieli rezonabile de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (3), lit. d) CP, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu, soldate cu urmări grave.

Urmărirea penală pe ***cauza penală nr.2016970168*** a fost pornită la ***03 martie 2016*** pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu de către angajații direcțiilor de educație tineret și sport al s. Centru, Ciocana, Botanica și Buiucani ale mun. *****.

Potrivit ordonanței procurorului în ***** ***** privind conexarea cauzelor penale ***din 03 martie 2016 a fost dispusă conexarea cauzelor penale nr.2016970168 și nr.2016970162*** cu atribuirea cauzei penale a nr.2016970162.

Prin ordonanța procurorului în ***** ***** a fost dispusă ***conexarea cauzelor penale*** nr. 2016970162, 2016970672, 20169701687, 2016970688, 2016970689, 2016970690, 2016970691, 2016970692, 2016970693, 2016970694, 2016970695, 2016970696, 2016970697, 2016970698, 2016970699, 2016970700, 2016970701, 2016970702, 2016970703, 2016970704, 2016970705, 2016970706, 2016970707, 2016970708, 2016970709, 2016970710, 2016970711, 2016970712, 2016970713, 2016970714, 2016970715 într-o singură procedură, atribuind numărul comun nr.2016970162.

Prin ordonanța procurorului de la *****, ***** din ***25 noiembrie 2016, s-a dispus punerea sub învinuire a lui *****, incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3), lit.d) CP, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu, soldate cu urmări grave (f.d.51-53, vol. I).

La data de 29 iulie 2019 procurorul delegat în ***** ***** a emis ordonanța, prin care ***a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului***

********, în partea acuzării de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal***, în cadrul licitației desfășurate la 27 iunie 2016 din motivul lipsei faptului infracțiunii (f.d.126-130, vol. I).

Totodată, prin ordonanța procurorului în *****, ***** din ***29 iulie 2019, s-a dispus punerea sub învinuire a lui ********, incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu cu cauzarea de daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Astfel, Colegiul observă că în privința lui *****, în urma conexării cauzelor penale într-o singură procedură, a fost intentat un proces penal nr. 2016970162, care ***în partea acuzării de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal a fost scos de sub urmărire penală, iar pe celălalt capăt de învinuire*** a lui *****în comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal ***procesul penal nu este încă finalizat***.

În aceste împrejurări de fapt și de drept, Colegiul reține că instanța de fond în mod eronat, interpretând cadrul legal aplicabil speței, a concluzionat că *****este în drept să pretindă repararea prejudiciului cauzat în temeiul ordonanței din 29 iulie 2019 de scoatere a acestuia de sub urmărire penală în partea acuzării de comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (3), lit. d) din Codul penal, or aceasta în sensul art.6 al Legii, nu poate fi privită drept un temei de reabilitare a lui *****deoarece prin această ordonanță ultimul a fost scos de sub urmărire penală doar pe un capăt de acuzare din două.

Iar, reținând integritatea procesului penal intentat în privința reclamantului *****Colegiul atestă că organul de urmărire penală și procuratura au efectuat o serie de măsuri, necesare în viziunea lor, care la moment nu au încă o finalitate, caz în care solicitările apelantului reclamant sunt premature.

De altfel, acțiunile întreprinse de organele abilitate în cadrul procesului penal nu pot fi considerate nici ilicite, în măsura în care au fost efectuate respectându-se scopul unui proces penal – stabilirea adevărului.

Urmează a fi apreciate critic alegațiile reclamantului din acțiune, însușite de către instanța de fond în motivarea hotărârii sale, precum că scoaterea lui *****de sub urmărire penală pe un capăt de acuzare, îl îndreptățește să solicite repararea prejudiciului cauzat, or ***actul judecătoresc irevocabil emis în cadrul unui proces penal, nu poate fi privit doar sub un aspect, ci în ansamblul său***.

Procesul penal în privința lui *****nu a fost finalizat cu o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală pe toate capetele de acuzare, fapt care ar demonstra caracterul ilicit al tuturor acțiunilor întreprinse de organul de urmărire penală și procuratură pe parcursul acestui proces.

În baza celor constatate nu este posibil de delimitat nici acțiunile organului de urmărire penală care ar putea fi constatate drept ilicite, în sensul art. 6 lit. b) din Lege, pe de altă parte nici reclamantul nu a prezentat probe că a contestat la judecătorul de instrucție, în modul prevăzut de lege, acțiunile organului de urmărire penală și procurorului și instanța a constatat încălcări sau abateri în cadrul procesului penal.

În consecință, Colegiul ajunge la concluzia că în speță, nu există nici un act procedural definitiv și irevocabil a judecătorului de instrucție sau a organului ierarhic superior, prin care s-a stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală, iar reclamantul *****ar fi fost scos de sub urmărire penală pe toate acuzațiile care i-au fost aduse în cadrul procesului penal, ceea ce impune casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Subsecvent în lipsa dreptului încălcat, sunt nejustificate legal și solicitările auxiliare de reparare a prejudiciului material și moral, compensare a cheltuielilor de judecată.

De altfel, instanța de fond a dispus încasarea salariului de funcție în mărime de 311 535,77 lei în condițiile în care calcularea acestuia a fost efectuată cu încălcarea legislației în vigoare (art.8 din Legea nr.1545/25.02.98 și prevederile art.5 din Hotărârea Guvernului nr.426/26.04.2004) deși despăgubirea trebuie să fie acordată în raport cu prejudiciul efectiv suferit de cel păgubit, care la caz nici nu a fost constatat.

Potrivit art.16 alin.(1) din legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270/2018, art.165 [1] din Codul muncii nr.154/2003 angajatul poate beneficia de spor de performanță și ajutor material ca urmare a unei analiza e activității fiecărui angajat pe perioada de activitate efectivă, astfel că acordarea ajutorului material și sporului de performanță este un drept al angajatorului și nicidecum o obligație.

Astfel, cu referire la încasarea sporului de performanță colectivă și ajutorului material la fel concluzia instanței de fond este neîntemeiată în condițiile în care nu a aluat în calcul că reclamantul apelant a solicitat achitarea ajutorului material neîncasat pentru anul 2016 în sumă de 6045 lei, iar potrivit ordinului nr. 323-c din 16 mai 2016 pentru anul 2016 domnului *****i-a fost acordat ajutor material în mărimea unui salariu lunar în conformitate cu prevederile Codului muncii.

Totodată, instanța de fond nu a luat în calcul și faptul că reclamantul a pretins încasarea sporului pentru semestrul I al anului 2019, iar sporul a fost calculat pentru întreg anul 2019.

Cu referire la aplicarea coeficientului de inflație la calcularea salariului ratat și altor venituri provenite din muncă, instanța de fond nu a luat în calcul

nici prevederile art.8 alin.(3) din Legea nr.824/1991 privind indexarea veniturilor bănești ale populației, potrivit cărora veniturile ce depășesc mărimea triplă a salariului minim lunar nu se indexează și a încasat coeficientul de inflație chiar și în situația în care salariul pe anul 2019 a depășit mărimea triplă a salariului minim lunar, mai mult, în condițiile în care încasarea ajutorului material și sporului de performanță este neîntemeiată, nici coeficientul de inflație nu putea fi calculat.

De altfel, instanța nu a luat în calcul nici că reclamantul a calculat mărimea inflației din salariul brut, deși acesta urma a fi calculat din salariu după reținerea contribuțiilor sociale și a dispus neîntemeiat încasarea inflației în mărime totală 140 189 lei.

În final, Colegiul conchide că apelantul *****nu are dreptul la repararea prejudiciului în cadrul procesului civil, or pretențiile acestuia nu întrunesc condițiile legale pentru angajarea răspunderii statutului în sensul pretins.

În această ordine de idei, Colegiul civil reține că instanța de fond incorect a admis parțial acțiunea în contextul în care Legea nr.1545 nu este aplicabilă speței.

Potrivit art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Colegiul respinge cerința și de compensare a cheltuielilor de judecată în cazul în care nu a avut câștig de cauză.

Din cele ce preced, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de *****ca fiind neîntemeiat, a admite apelurile declarate de *****, *****, ***** cu casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii

În conformitate cu prevederile art.385 lit. c) CPC, Colegiul Civil, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel *****

d e c i d e:

Se admit apelurile declarate de *****, *****, *****.

Se respinge ca fiind neîntemeiat apelul declarat de *****.

Se casează hotărârea Judecătoriei *****, sediul Centru din *****, sediul Centru din 25 aprilie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de *****către ***** privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești și se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Cererea de chemare în judecată depusă de *****către ***** privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale

organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești se respinge.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului Budăi Nelea

Judecătorii Panov Ana

Țurcan Ion.

Prima instanță: Judecătoria *****, sediul Centru (Judecător Chironeț Ioana)
Dosarul:nr.2a-1867/23 (2-22109959-02-2a-19052023)

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

19 septembrie 2023 mun. *****

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel *****

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Budăi Nelea
Judecătorii Panov Ana și Țurcan Ion
Grefier Lungu Eduard

examinând în ședință publică cererile de apel declarate ***** împotriva hotărârii Judecătoriei *****, sediul Centru din 25 aprilie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de *****către ***** privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. c) CPC, Colegiul Civil, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel *****

d e c i d e:

Se admit apelurile declarate de *****, *****, *****.

Se respinge ca fiind neîntemeiat apelul declarat de *****.

Se casează hotărârea Judecătoriei *****, sediul Centru din *****, sediul Centru din 25 aprilie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în

judecată depusă de *****către ***** privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești și se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Cererea de chemare în judecată depusă de *****către ***** privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești se respinge.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului Budăi Nelea

Judecătorii Panov Ana

Țurcan Ion.

O P I N I E S E P A R A T Ă

/ la dosarul *nr. 2a-1867/23 (*2-22109959-02-2a-19052023*) /*

/În cauza civilă cererea de chemare în judecată înaintată de *****împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al RM, Procuratura Generală a RM, cu privire la încasarea salariului, indemnizațiilor, suplimentelor, premiilor și ajutoarelor materiale pentru perioada absenței forțate de la muncă 24.11.2016 – 17.09.2019, cu aplicarea coeficientului de inflație, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea judecătoriei *****, sediul Centru din 25.04.2023:

S-a admis parțial acțiuna cererea de chemare în judecată înaintată de *****.

S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, IDNO: 1006601000118, în beneficiul lui *****IDNP:

0980104018667, suma de 311 535 (trei sute unsprezece mii cinci sute treizeci și cinci) lei 77;

bani, cu titlu de salariu și alte venituri provenite din muncă, care va fi virată

de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova pe contul angajatorului – *****sectorul Rîșcani, mun. *****, și se va achita lui *****, după reținerea plăților aferente salarizării acestuia conform legislației în vigoare, inclusiv impozitul pe venit și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii.

S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, IDNO: 1006601000118, în beneficiul lui *****IDNP:

0980104018667, suma de 140 189 (una sută patruzeci mii una sută optzeci și nouă) lei 11 bani, cu titlu de coeficient al inflației.

S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, IDNO: 1006601000118, în beneficiul lui *****IDNP:0980104018667, suma de 80 000 (optzeci mii) lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral.

Prin decizia Colegiului civil al Curţii de Apel *** din 19 septembrie 2023 a fost** admis apelul declarat de Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor și *****. S-a respins apelul declarat de *****.

S-a casat hotărârea judecătoriei Cișinău, sediul Centru din 25 aprilie 2023 și s-a pronunțat o nouă hotărâre privind respingerea acțiunii cererea de chemare în judecată înaintată de *****împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al RM, Procuratura Generală a RM, cu privire la încasarea salariului, indemnizațiilor, suplimentelor, premiilor și ajutoarelor materiale pentru perioada absenței forțate de la muncă 24.11.2016 – 17.09.2019, cu aplicarea coeficientului de inflație, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Consider că hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată, corespunde circumstanțelor cauzei.

Potrivit art. 6 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților şi intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Prin prisma art. 6 CEDO și art. 241 din Codul de procedură civilă, întru asigurarea legalității și temeiniciei hotărârii, instanțele de judecată au obligația de a-și motiva hotărârile, care trebuie să cuprindă circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, răspunsuri la argumentele părților și legile de care s-a călăuzit instanța.

Instanța de judecată menţionează că, art. 6 din Convenţia europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, adoptată la Roma la 4

noiembrie 1950, garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În privinţa soluţiei adoptate de Curtea de Apel ***** şi argumentelor ce au stat la baza acesteia îmi exprim dezacordul prin prezenta opinie separată, după cum urmează.

Instanța de fond a dat o apreciere corectă circumsatanțelor cauzei și a emis o hotărâre legală.

Astfel:

Prin ordonanța ofițerului superior de urmărire penală din cadrul ***** ***** din 24 noiembrie 2016, *****a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal (f.d. 45 – 46, vol. I).

Tot la 24 noiembrie 2016, în baza ordonanței procurorului în ***** *****, *****a fost reținut (f.d. 47 – 50, vol. I).

Ulterior, prin ordonanța procurorului în ***** ***** din 25 noiembrie 2016, s-a dispus punerea sub învinuire a lui *****, incriminându-I comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal, pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu, soldate cu urmări grave (f.d. 51 – 53, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 26 noiembrie 2016, a fost admis demersul procurorului în ***** ***** și în privința lui *****a fost aplicată măsura preventivă – arestul preventiv pe un termen de 30 zile, în acest sens fiind eliberat mandat de arestare (f.d. 60 – 68, vol. I).

Totodată, prin Ordinul *****a Consiliului municipal ***** nr. 1807-p din 28.11.2016, s-au suspendat provizoriu raporturile de serviciu ale șefului-adjunct al Direcției Educație, Tineret și Sport a sectorului Rîșcani *****, începând cu data de 28 noiembrie 2016 (f.d. 69, vol. I).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 06 decembrie 2016, s-a respins recursul avocatului Tocan Rodion în numele învinuitului *****și a fost menținută încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 26 noiembrie 2016 (f.d. 70 – 78, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 22 decembrie 2016, a fost admis parțial demersul procurorului și în privința lui *****a fost prelungit termenul ținerii în stare de arest preventiv pe un termen de 25 zile, în acest sens fiind eliberat mandat de arestare (f.d. 79 – 86, vol. I).

Ulterior, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 29

decembrie 2016, în privința lui *****măsura preventivă – arestul preventiv a fost înlocuit cu arestul la domiciliu pe un termen de 25 zile, cu începerea calculării termenului din data de 29.12.2016 (f.d. 88, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 17 ianuarie 2017, a fost admis integral demersul procurorului în ***** ***** și în privința lui *****a fost prelungit termenul arestului la domiciliu de 30 zile, totodată fiind eliberat mandat de prelungire a arestului la domiciliu (f.d. 88 – 96, vol. I).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 30 ianuarie 2017, s-a respins recursul avocatului Tocan Rodion în numele învinuitului *****și a fost menținută încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. ***** din 17 ianuarie 2017 (f.d. 97 – 103, vol. I).

Suplimentar la aceasta, prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. *****, din 15 februarie 2017, a fost admis demersul procurorului în ***** ***** și în privința lui *****a fost prelungit termenul arestului la domiciliu de 20 zile, totodată fiind mandat de prelungire a arestului la domiciliu (f.d. 104 – 109, vol. I).

Ulterior, măsura preventivă în privința lui *****nu a fost prelungită, fapt confirmat prin răspunsul Judecătoriei ***** din 01.03.2017 eliberat la solicitarea lui *****(f.d. 111, vol. I).

Astfel, cert este stabilit, *****avînd calitatea de învinuit în cauza penală nr. 2016970162, s-a aflat în arest de la 24.11.2016 pînă la 29.12.2016, iar în arest la domiciliu de la 29.12.2016 pînă la 10.03.2017, cînd nu a mai fost înaintat demers de prelungire a măsurii preventive.

În temeiul demersului procurorului ***** (f.d. 112 – 116, vol. I), prin Ordinul *****nr. 558-p din 29.03.2017, s-a suspendat provizoriu din funcție șeful-adjunct al Direcției Educație, Tineret și Sport a sectorului Rîșcani Dumitru Vatavu, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal, începând cu 29 martie 2017 până la emiterea unei hotărâri definitive pe cazul dat (f.d. 118, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 29 mai 2017, au fost respinse ca nefondate cerințele lui *****privind anularea Ordinului *****nr. 558-p din 29.03.2017 cu privire la suspendarea provizorie a persoanei nominalizate din funcția de șef-adjunct al Direcției Educație, Tineret și Sport a sectorului Rîșcani (f.d. 119 – 121, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 30 mai 2017, au fost corectate erorile materiale din încheierea nr. 10-301/17 emisă de Judecătoria *****, sediul Buiucani din 30 mai 2017, fiind indicate corect data încheierii 30.05.2017, iar petiționarul cu numele și prenumele *****(f.d. 122, vol. I).

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 03 august 2017, s-a respins ca inadmisibil recursul declarat de către *****și a fost menținută fără modificări încheierea Judecătoriei *****, sediul Buiucani din 29 mai 2017 (f.d.

123 – 125, vol. I).

La 29 iulie 2019 procurorul delegat în ***** ***** a emis ordonanța, prin care a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului *****, în partea acuzării de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal, în cadrul licitației desfășurate la 27.06.2016, din motivul lipsei faptului infracțiunii (f.d. 126 –130, vol. I).

Conform art. 5 alin. (2) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, cererea de chemare în judecată privind repararea prejudiciului se depune în termen de 3 ani de la data apariţiei dreptului la repararea prejudiciului.

Deci, Ordonanța privind scoaterea de sub urmărire penală a lui *****a fost emisă la data de 29 iulie 2019, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 28 iulie 2022, adică în termenul legal.

Ca judecător ce expune opinie separate susțin , Decizia adoptată de Curtea de Apel v-a lipsi pe ***** de a cere prejudicial cauzat, deoarece alte cause intentate nu pot influența asupra acuzării ilegale de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) din Codul penal, în cadrul licitației desfășurate la 27.06.2016, din motivul lipsei faptului infracțiunii.

Fiecare faptă se stinge separat, se analizează separate, se dă apreciere asupra componenței de infracțiune separate.

În temeiul art. 23 alin. (3) din Codul de procedură penală, persoana achitată sau în privinţa căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare, are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum şi să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat.

În conformitate cu art. 524 din Codul de procedură penală, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanţelorjudecătoreşti, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilăîn conformitate cu prevederile legislaţiei cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzatprin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală şi ale instanţelor judecătoreşti.

În acord cu dispozițiile statuate la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, acţiuni ilicite reprezintă acţiuni sau inacţiuni ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

Astfel, din noțiunea expusă supra, acţiunile sau inacţiunile organului de

urmărire penală sau ale instanţei de judecată, nu neapărat urmează să fie ilegale, putând fi exclusă vinovăţia acestora, dar al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată. Pentru a încadra acțiunile sau inacțiunile organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată să fie considerate drept ilegale, nu este neapărat ca agenții statului să neglijeze legea la emiterea actelor de procedură, cum ar fi procesul-verbal de reținere, ordonanța de punere sub învinuire, mandatul de arest, etc.

În acest sens, pentru efectuarea acțiunilor enumerate supra, se consideră suficientă existența unei bănuieli rezonabile de comiterea unei fapte ilicite de către persoana vizată.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 1545, chiar dacă acțiunile agenților sânt legale, în sensul expus supra, caracterul ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, iar dacă acest fapt s-a întâmplat persoana trebuie despăgubită.

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea menționată supra, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice în urma reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală.

Conform art. 6 lit. b) din Legea nr. 1545, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

După cum s-a constatat, apelantul a fost scos de sub urmărire penală în temeiul ordonanței Procurorului delegat în *****, *****, din 29 iulie 2019, pe motiv că în urma examinării circumstanțelor cauzei penale, nu a fost posibil de identificat implicarea lui *****în fraudarea licitației organizate de către DFTS Rîșcani la achiziționarea serviciilor de reparație a utilajului tehnologic a instituțiilor subordinate din sector și ca urmare a lipsei în acțiunile ultimului a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, în special a laturii obiective.

Argumentele reprezentantului intervenientului accesoriu, procurorul Vitalie Ivanov, precum că reclamantul a fost scos de sub urmărire penală pe semnele infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal și a fost pus sub învinuire pe art. 328 alin. (1) Cod penal, urmează a fi respinse ca fiind neîntemeiate. Or, ă, *****a fost pus sub învinuire în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal prin ordonanța din 25 noiembrie 2016 pe faptul petrecerii licitației din data de *27 iunie 2016*, iar prin ordonanța din 29 iulie 2019 *****a fost pus sub învinuire în baza art. 328 alin. (1) Cod penal pe faptul petrecerii licitației din *19 august 2015*, deci pentru fapte diferite, dar nu pe aceiași faptă în temeiul căreia a fost scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 29 iulie 2019.

Prin urmare, consider ca fiind declarative argumentele reprezentantului intervenientului accesoriu, procurorul Vitalie Ivanov, că reclamantul a fost scos de sub urmărire penală pe semnele infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal și în aceiași zi a fost pus sub învinuire pe art. 328 alin. (1) Cod penal, or după cum s-a constatat faptele incriminate lui *****în ordonanța de scoatere de sub urmărire penală din sunt diferite.

În aceste circumstanța consider că, apelantul a fost scos de sub urmărire penală pe motiv că în acțiunile lui *****lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal.

În conformitate cu prevederile stipulate la art. 284 alin. (1) şi alin. (2) din Codul de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare şi finalizare în privinţa persoanei a oricăror acţiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată.

Conform art. 5§1 CEDO, orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță.

Potrivit art. 6§2 CEDO, orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până vinovăția sa va fi legal stabilită.

Conform art. 8§1, §2 CEDO, orice persoană are dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului său și corespondenței; nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege şi constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară [...].

Astfel se constată indubitabil că, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, reieșind din prevederile art. 6 lit. b) al Legii 1545/1998, acordă dreptul la repararea prejudiciului.

În astfel de circumstanțe, consider concluzia instanței, **decizia Colegiului civil al Curţii de Apel ***** din 19 septembrie 2023 neîntemeiată**.

Judecătorul
Curţii de Apel ***** Ana Panov